

UCHWAŁA Nr 34/XXXIII/17
RADY GMINY WISKITKI
z dnia 29 czerwca 2017r.

w sprawie przyjęcia Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych
na lata 2017-2021

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt.15 ustawy z dnia 8 marca 1990r.o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016r. poz.446 ze zm.), art.17 ust. 1 pkt 1 i art. 110 ust 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r., poz. 930 ze zm.) uchwala się, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się Gminną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2017-2021 stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Andrzej Lemański

**Załącznik
do Uchwały Nr 34/XXXIII/17
Rady Gminy Wiskitki
z dnia 29 czerwca 2017r.**

**GMINNA STRATEGIA
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
SPOŁECZNYCH
NA LATA 2017 - 2021**

Spis treści

Część I. Wprowadzenie	2
------------------------------------	----------

Część II . Analiza Problemów społecznych Gminy Wiskitki

Charakterystyka Gminy	3
Mieszkania komunalne	4
Gospodarka i Pomoc Społeczna	5
Ubóstwo	8
Bezrobocie.....	8
Niepelnosprawność.....	9
Uzależnienia i przemoc	12
Rodziny z problemami opiekuńczymi – wychowawczymi	15
Bezdomność.....	16
Oświata i kultura.....	16

Część III. Analiza	19
---------------------------------	-----------

Część IV. Strategia rozwiązywania problemów społecznych	20
--	-----------

Poprawa funkcjonowania rodzin Gminy Wiskitki	20
Tworzenie warunków integracji społecznej osób niepełnosprawnych oraz promocja zdrowia w środowisku lokalnym	22
Zapobieganie i zwalczanie problemów związanych z uzależnieniami	23
Przeciwdziałanie i zapobieganie skutkom długotrwałego bezrobocia wśród świadczeniobiorców pomocy społecznej	24
Przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu.....	26

Część V. Realizacja i monitorowanie strategii	26
--	-----------

CZĘŚĆ I. WPROWADZENIE

Ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004r. zobowiązała gminy do opracowania i realizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Niniejsza strategia zawiera dwa niezbędne warunki do efektywnej realizacji pomocy społecznej a mianowicie: diagnozę rzeczywistych potrzeb społeczności lokalnej gminy oraz długofalowy plan działań.

Diagnoza problemów społecznych występujących na terenie Gminy Wiskitki została sporządzona w oparciu o dane będące w dyspozycji Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiskitkach uzyskane w toku bieżącej jego działalności, dane uzyskane z Wojewódzkiego Urzędu Statystycznego w Warszawie, Powiatowego Urzędu Pracy w Żyrardowie oraz instytucji i organizacji współpracujących z Ośrodkiem.

Strategia nawiązuje i korzysta z rozwiązań innych aktów prawnych, a w szczególności:

- ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
- ustawy o zatrudnieniu socjalnym;
- ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii;
- ustawy o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu;
- ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, a także
- Narodowej Strategii Integracji Społecznej;
- Strategii Wojewódzkiej w zakresie polityki społecznej dla Województwa Mazowieckiego na lata 2014- 2020;
- Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2020 r.;
- Strategii Rozwoju Gminy Wiskitki 2017 r. - 2022

Celem niniejszej strategii jest minimalizowanie negatywnych zjawisk społecznych, a także integracja społeczna i zawodowa grup wykluczonych lub dyskryminowanych, stworzenie podstaw do opracowywania lokalnych programów i możliwości aplikowania do dysponentów środków finansowych.

Celem strategii jest również zaangażowanie w działania różnych instytucji i organizacji pozarządowych zajmujących się pomocą socjalną w gminie oraz współpraca z takimi instytucjami jak oświata, służba zdrowia, sądownictwo, policja. Strategia jest dokumentem otwartym, podlegającym ewaluacji i monitoringowi.

CZĘŚĆ II. ANALIZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY WISKITKI

Charakterystyka Gminy

Gmina Wiskitki położona jest na zachodnim Mazowszu, w północnej części województwa mazowieckiego powiecie żyrardowskim. Gminę tworzy 38 sołectw w których mieszka 9626 osoby. Gęstość zaludnienia wynosi 61,9 osób /km². Graniczy z miastem Żyrardów oraz następującymi gminami: Puszcza Mariańska, Bolimów, Nowa Sucha, Teresin, Baranów, Jaktorów i Radziejowice. W skład gminy wchodzi następujące miejscowości: Aleksandrów, Antoniew, Babskie Budy, Czerwona Niwa Parcel, Czerwona Niwa, Duninopol, Działki, Franciszków, Feliksów, Guzów, Guzów Osada, Hipolitów, Janówek, Jesionka, Józefów, Kamionka, Lubno, Cyganka, Nowa Wieś, Morgi, Nowy Drzewicz, Nowe Kozłowice, Nowy Orszew, Orszew Osada, Podoryszew, Podbuszyce, Miedniewice, Popielarnia, Prościeniec, Różanów, Smolarnia, Sokule, Stare Kozłowice, Starowiskitki, Starowiskitki Parcel, Stary Drzewicz, Stara Wieś, Tomaszew, Wola Miedniewska, Wiskitki.

Gmina Wiskitki jest gminą wiejską, ma charakter rolniczy. Na większości obszarów występują kompleksy gleb o wysokiej przydatności rolniczej. Rolnictwo odgrywa dużą rolę w kształtowaniu polityki gminnej. Również rozbudowana jest bardzo sieć osadnicza, ponieważ przez południową część gminy przebiega magistrała kolejowa. Dzięki autostradzie A2 i obwodnicy miasta Żyrardów zwiększyła się dostępność komunikacyjna Gminy, a tym samym chęć do inwestowania na jej terenie, co wpływa korzystnie na rozwój gospodarczy i poprawę warunków życia mieszkańców.

Według danych z Ewidencji Ludności na dzień 31 grudnia 2015r. gminę Wiskitki zamieszkiwało 9626 osób. Liczba mężczyzn wynosiła 4775, kobiet natomiast 4851. Stosunek liczby kobiet do liczby mężczyzn był prawie równy i wyniósł 50%.

Ludność na dzień 31.12.2015r.

<i>Wyszczególnienie</i>	<i>Ogółem</i>	<i>Mężczyźni</i>	<i>Kobiety</i>
Ogółem :	9626	4775	4851
w tym w wieku:			
- 0 -18 roku życia	1895	949	946
- wiek produkcyjny	6158	3323	2835
- wiek poprodukcyjny	1573	503	1070

Ludność w wieku poprodukcyjnym stanowi 16% mieszkańców gminy. W tej grupie zdecydowanie więcej jest kobiet, które na terenie gminy Wiskitki stanowią aż 68%. Sytuacja ta stwarza określone zadania dla władz gminy, szczególnie w zakresie rozpoznawania powodów tak znacznej umieralności mężczyzn i jej przeciwdziałaniu, a także właściwej organizacji pomocy społecznej dla osób starszych wiekiem i samotnych kobiet.

Na podstawie danych GUS z 2002 r. największa liczba osób (38 % ludności gminy) posiada wykształcenie podstawowe. Wykształcenie zasadnicze zawodowe posiada 27,33 % mieszkańców Gminy Wiskitki, średnie 23,16 %, a wykształcenie wyższe 3,3 %. Ogólnie poziom wykształcenia w gminie jest niski. Wykształcenie wyższe , policealne i średnie posiada więcej kobiet niż mężczyzn . Jest to tendencja obserwowana w większości gmin w Polsce.

Podstawową bazą mieszkaniową w 40 miejscowościach Gminy jest budownictwo zagrodowe i jednorodzinne, należące do osób prywatnych. Poza tym, część ludności mieszka w budynkach komunalnych. W gminie jest 144 mieszkań w tym 44 mieszkań komunalnych o ogólnej powierzchni użytkowej 2332 tys.m². Przeciętna powierzchnia użytkowa na 1 mieszkanie wynosi 16,19 m².

Mieszkania komunalne

<i>Wyszczególnienie</i>	<i>Mieszkań ogółem</i>	<i>Izby ogółem</i>	<i>Liczba osób zamieszkujących w mieszkaniach komunalnych Urzędu Gminy</i>	<i>Mieszkania o liczbie izb 5 i więcej</i>	<i>Przeciętna liczba izb na 1 mieszkanie</i>
Ogółem :	44	63	56	0	1

Lokale wykupione w budynkach wspólnotowych w Wiskitkach.

Powierzchnia w m²	Lokale	Izby	Osoby
1258,02	30	63	48

Gospodarka

Na terenie gminy, ze względu na jej rolniczy charakter, brak jest dużych zakładów przemysłowych. Natomiast dość dobrze rozwinął się sektor usługowy związany budownictwem, transportem, handlem i naprawami. Większość mieszkańców wsi utrzymuje się jednak z dochodów uzyskiwanych w rolnictwie. Zauważalny w ostatnich latach proces marginalizacji rolnictwa jako źródła dochodu rodzin wiejskich, w tym przede wszystkim rodzin rolniczych, wymusił poszukiwania alternatywnych źródeł dochodu, jak również zatrudnienia. Samozatrudnienie czyli prowadzenie jednoosobowej działalności gospodarczej na bazie istniejących potencjałów turystycznych i krajobrazowych może przyczynić się do dynamicznego rozwoju istniejących potencjałów usług i handlu.

W 2015r. na terenie Gminy działało 528 podmiotów gospodarczych. Zamierzenia rozwoju Gminy związane są przede wszystkim z autostradą A2 i węzłem komunikacyjnym, który znajduje się w Wiskitkach. Również przez teren gminy przebiega obwodnica miasta Żyrardów. Fakt ten powinien zachęcać do inwestowania, który pobudzi wzrost zatrudnienia i wywarłby wpływ na poprawę stopy życiowej mieszkańców.

W Wiskitkach dla obsługi mieszkańców i przedsiębiorstw w zakresie finansowym funkcjonują dwa banki: Bank Spółdzielczy oraz Filia Banku Pekao S.A. Żyrardów.

Na terenie gminy funkcjonuje jedna placówka pocztowa w Wiskitkach.

Pomoc Społeczna

Zadania z zakresu pomocy społecznej na terenie gminy Wiskitki realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiskitkach, który został powołany Zarządzeniem nr 4 Naczelnika Gminy w Wiskitkach z dnia 5 maja 1990r i działa na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016r, poz. 930 ze zm.) oraz statutu Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiskitkach ma siedzibę przy ul. Kościuszki 1; 96-315 Wiskitki. Obszar działań obejmuje teren gminy Wiskitki składający się z 40 miejscowości, co stanowi 38 sołectw, 9626 mieszkańców posiadających stały meldunek w tych miejscowościach.

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Wiskitkach zatrudnionych jest pięciu pracowników socjalnych, asystent rodziny, inspektor, dwóch pracowników do świadczeń rodzinnych, dwóch pracowników do świadczeń wychowawczych, główna księgowa, kierownik, 4 opiekunki środowiskowe oraz dwóch specjalistów (pedagog, logopeda) zatrudnionych na umowę zlecenie do wykonywania specjalistycznych usług u dziecka autystycznego. Średnio na jednego pracownika socjalnego przypada 1925 mieszkańców.

Do zadań Ośrodka w zakresie pomocy społecznej w szczególności należy:

1. praca socjalna rozumiana jako działalność zawodowa mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi,
2. przyznawanie i wypłacanie przewidzianych prawem świadczeń,
3. tworzenie warunków organizacyjnych funkcjonowania pomocy społecznej w Gminie,
4. pobudzanie społecznej aktywności i inspirowanie działań pomocowych służących zaspakajaniu potrzeb życiowych osób, rodzin, grup i środowisk społecznych,
5. wspólpraca i współdziałanie z organizacjami pozarządowymi.

W 2015 roku z pomocy społecznej w formie pomocy finansowej i w formie pracy socjalnej skorzystało 265 rodzin o liczbie osób w rodzinie 663. W odniesieniu do ogólnej liczby mieszkańców, liczba osób korzystających z pomocy społecznej stanowi 12%. W ramach pomocy środowiskowej osobom w wieku podeszłym, niepełnosprawnym i chorym przewlekłe świadczona była pomoc w formie usług opiekuńczych –wykonywanie czynności gospodarczych, higienicznych i pielęgnacyjnych. Z tej formy pomocy w 2015 roku korzystało 31 rodzin w tym 33 osoby w rodzinach. Ustawa o pomocy społecznej nakłada gminom obowiązek zapewnienia specjalistycznych usług opiekuńczych osobom z zaburzeniami i chorym psychicznie. Z tej formy pomocy korzystała 4 osoby w tym 18 osób w rodzinie (terapia pedagogiczno-logopedyczna z dzieckiem autystycznym).

Typy rodzin objętych pomocą społeczną

Ogółem z pomocy społecznej w 2015 roku skorzystało 264 rodziny, o liczbie osób w rodzinie 663. Spośród tych rodzin można wyróżnić:

<i>Wyszczególnienie</i>	<i>Liczba rodzin ogółem</i>	<i>Liczba osób w rodzinach</i>
Ogółem :	264	663
o liczbie osób 1	125	125
o liczbie osób 2	29	58
o liczbie osób 3	34	102
o liczbie osób 4	34	136
o liczbie osób 5	24	120
o liczbie osób 6 i więcej	18	122
Rodziny z dziećmi ogółem:	79	350
o liczbie dzieci 1	19	57
o liczbie dzieci 2	28	115
o liczbie dzieci 3	21	106
o liczbie dzieci 4	9	54
o liczbie dzieci 5	0	0
o liczbie dzieci 6	1	8
o liczbie dzieci 7 i więcej	1	10
Rodziny niepełne ogółem:	31	119
o liczbie dzieci 1	7	14
o liczbie dzieci 2	13	40
o liczbie dzieci 3	5	22
o liczbie dzieci 4 i więcej	6	43
Rodziny emerytów i rencistów ogółem:	64	133
o liczbie osób 1	35	35
o liczbie osób 2	13	13
o liczbie osób 3	7	7
o liczbie osób 4 i więcej	9	51

Ustawowe przesłanki przyznania pomocy

Głównym powodem przyznania pomocy w 2015 roku było :

1) bezrobocie	104 rodzin (322 osoby w rodzinach),
2) ubóstwo	174 rodzin (484 osób w rodzinach),
3) niepełnosprawność	132 rodzin (294 osoby w rodzinach),
4) bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	97 rodzin (240 osób w rodzinach),
5) wielodzietność	8 rodzin (50 osób w rodzinach),
6) ochrona macierzyństwa	44 rodzin (231 osoby w rodzinach),
7) długotrwała choroba	161 rodziny (329 osoby w rodzinach),
8) alkoholizm	1 rodzin (29 osób w rodzinach),
9) trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	8 rodzin (13 osób w rodzinach).

W 2015r. spośród rodzin korzystających z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej najwięcej było tych w których występowało ubóstwo, długotrwała choroba, niepełnosprawność, bezrobocie, bezradność, ochrona macierzyństwa, wielodzietność, alkoholizm i trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego. W większości przypadków pomoc udzielana była z powodu występowania jednocześnie kilku przesłanek.

Ubóstwo

Ubóstwo określa się jako stan , w którym jednostce czy grupie społecznej brakuje środków na zaspokojenie podstawowych potrzeb , uznawanych w danej społeczności za niezbędne. Ubóstwo spowodowane jest bezrobociem oraz niskimi wynagrodzeniami i świadczeniami emerytalno- rentowymi, z których niejednokrotnie utrzymują się całe rodziny. Trudności ze zdobyciem pracy oraz utrzymująca się od wielu lat niekorzystna sytuacja finansowa gospodarstw spowodowana likwidacją zakładów pracy to główny czynnik , który wpłynął na pogorszenie się sytuacji materialnej części rodzin w naszej gminie. Pomimo spadku bezrobocia i znalezienia przez wielu ludzi pracy problem bezrobocia w gminie pozostawił negatywne skutki. Ponadto znaczna część osób z uwagi na długotrwałe bezrobocie nie wróciła na rynek pracy i prawdopodobnie już nie wróci. W Ośrodku Pomocy Społecznej zaczynają pojawiać się już dorosłe dzieci tych osób , wyrastające w środowisku dotkniętym biedą, bezradnością, strachem, złością i niesamowitym stresem. Niedostatek materialny sprawia , że rodziny ograniczają kształcenie dzieci. W ten sposób dokonuje się powielanie przez dzieci poziomu wykształcenia, statusu zawodowego i materialnego rodziców. Z danych GOPS wynika, że z powodu ubóstwa o pomoc w 2015r. zwróciło się 174 rodzin , liczba osób w tych rodzinach wynosiła 484 osób, co stosunku do ogólnej liczby mieszkańców stanowi ok.5%. Oznacza to , że taki procent ludności żyje poniżej minimum socjalnego.

Niejednokrotnie świadczenia rodzinne i świadczenia z pomocy społecznej stanowią jedyne źródło dochodów rodzin.

Bezrobocie

Bezrobocie w gminie Wiskitki ma tendencję spadkową. Problem stanowią jednak osoby długotrwale bezrobotne, które nie wróciły na rynek pracy i mają z tym powrotem ogromne trudności. Do najczęściej spotykanych barier społecznych wejścia na rynek pracy tak w gminie jak i w całym kraju należą:

- brak wyuczonego zawodu,
- niskie kwalifikacje,
- dezaktualizacja zawodu,
- niedopasowanie posiadanego wykształcenia i przygotowania zawodowego do potrzeb lokalnych pracodawców,
- brak gruntowego doświadczenia zawodowego wynikającego z częstej zmiany pracy i podejmowania prac jakichkolwiek dla ratowania własnej egzystencji, brak gotowości do reorientacji zawodowej.

Organizacją pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego dla bezrobotnych z terenu gminy Wiskitki zajmuje się Powiatowy Urząd Pracy w Żyrardowie. Ogółem w Gminie Wiskitki na koniec 2015r. było zarejestrowanych 574 osoby bezrobotne, z czego 242 osoby to kobiety, a 332 mężczyzn. Z prawem do zasiłku było zarejestrowanych 49 osób, a zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy 33 osoby. W roku 2015r. stopa bezrobocia w Gminie Wiskitki wynosiła 9,3%, natomiast w Powiecie Żyrardowskim 14%.

Struktura bezrobotnych na dzień 31.12.2015r.

Osoby bezrobotne będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy							
Kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	Osoby, które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia	długotrwale bezrobotni	bezrobotni do 25 roku życia	bezrobotni pow. 50 roku życia	bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych	samotnie wychowujący dziecko do 18 roku życia	niepełnosprawni
1	2	3	4	5	6	7	8
56	8	371	101	160	194	62	18

Niepełnosprawność

Niepełnosprawność jest jednym z poważniejszych zjawisk i problemów współczesnej cywilizacji. Powszechność tego zjawiska stawia przed państwem obowiązek podejmowania działań zapobiegających powstawaniu niepełnosprawności oraz łagodzenia jej skutków. W uchwalonej dnia 1 sierpnia 1997 r. Karcie Praw Osób Niepełnosprawnych, Sejm Rzeczypospolitej Polskiej uznał, że osoby niepełnosprawne nie mogą podlegać dyskryminacji. Prawa te wynikają z Konstytucji RP, Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka, Standartowych Zasad Wyrównywania Szans Osób Niepełnosprawnych, aktów prawa międzynarodowego wewnętrznego. Ustawy kompetencyjne nakładają na organy administracji rządowej i samorządowej określone obowiązki w celu realizacji tych praw.

Według klasyfikacji GUS zbiorowość osób niepełnosprawnych dzieli się na dwie podstawowe grupy:

- a) osoby niepełnosprawne prawnie tj. takie, które posiadają odpowiednie, aktualne orzeczenie wydane przez organ do tego uprawniony;
- b) osoby niepełnosprawne tylko biologicznie tj. takie które nie posiadają orzeczenia, ale mają całkowicie lub poważnie ograniczoną zdolność do wykonywania czynności podstawowych.

W myśl ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych z dnia 27 sierpnia 1997r. (Dz. U. Nr 123, poz. 776) niepełnosprawność to trwała lub okresowa niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodująca niezdolność do pracy.

Orzeczenie o stopniu niepełnosprawności wydawane jest na podstawie wniosku osoby zainteresowanej, przedstawiciela ustawowego tej osoby, zaświadczenia lekarskiego o stanie zdrowia wydanego przez lekarza, pod którego opieką znajduje się wnioskodawca. Osoby niepełnosprawne, które nie ukończyły 16 roku życia zaliczane są do osób niepełnosprawnych, natomiast z chwilą ukończenia 16 roku życia otrzymują orzeczenie o jednym ze stopni niepełnosprawności znacznym, umiarkowanym lub lekkim.

Osoby niepełnosprawne znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej i finansowej mogą ubiegać się o pomoc świadczoną przez ośrodki pomocy społecznej. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiskitkach pomaga potrzebującym w różny sposób, w tym między innymi:

- pokrywa wydatki na świadczenia zdrowotne,
- organizuje poradnictwo prawne i psychologiczne,
- pomaga w staraniach o dom pomocy społecznej,
- udziela pomocy finansowej i rzeczowej.

Osoby niepełnosprawne – korzystające z pomocy społecznej.

<i>Wyszczególnienie</i>	<i>Ogółem</i>	<i>Mężczyźni</i>	<i>Kobiety</i>
Ogółem: w tym: - osoby niepełno - sprawne wg ekonomicznych grup wieku;	132	74	58
-przedprodukcyjnym	3	3	0
- produkcyjnym	70	46	24
- poprodukcyjnym	59	25	34

W naszej społeczności wyodrębnia się osoby niepełnosprawne intelektualnie, chore psychicznie, przewlekłe chore, z uszkodzeniami narządu ruchu, głuche i niewidome.

Sytuacja osób niepełnosprawnych jest bardzo trudna. Choroba i niepełnosprawność zwykle prowadzą do pogorszenia kondycji finansowej i sytuacji bytowej osoby niepełnosprawnej oraz jej rodziny. Brak możliwości pracy zarobkowej, duże koszty leczenia, rehabilitacji, bariery architektoniczne, potrzeba opieki ze strony innych osób powodują, że osoby te są klientami pomocy społecznej.

Istotą działań służb społecznych jest udzielanie takiego wsparcia osobom i rodzinom środowisk osób niepełnosprawnych, które umożliwi im samodzielną egzystencję, da szansę na zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych, aktywność społeczną, pełnienie właściwych ról społecznych i poprawi jakość życia.

Szczególną grupą osób niepełnosprawnych są ludzie starzy, gdyż w tym okresie życia człowiek najczęściej dotykany jest różnego rodzaju chorobami, niepełnosprawnościami.

Na terenie naszej Gminy funkcjonuje Pensjonat „Grono” w Oryszewie Osadzie, który zajmuje się osobami starszymi i niepełnosprawnymi. Przeznaczony jest dla kobiet i mężczyzn niepełnosprawnych w różnym wieku. Placówka zapewnia kompleksowe wsparcie osobom niepełnosprawnym tj. całodobową opiekę. W placówce przebywa niewiele osób z terenu Gminy z uwagi na niskie renty czy emerytury mieszkańców, gdyż koszty pobytu wynoszą od 1800 zł miesięcznie w zwyż.

Od wielu lat na naszym terenie funkcjonuje Dom Spokojnej Starości „Markot-Markota”, w którym przebywają osoby starsze i bezdomne z terenu naszej Gminy jak i również z terenu całej Polski. Aktualna odpłatność za pobyt w w/w placówce wynosi 1.240zł miesięcznie. Osoby te mają zapewniony posiłek, niezbędne ubranie i schronienie.

Z uwagi na dużą liczbę osób niepełnosprawnych w gminie oraz przyrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym należy liczyć się w najbliższym czasie ze znacznym wzrostem wydatków na pokrycie kosztów pobytu w domach pomocy społecznej tych osób.

Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Osuchowie, Ośrodek Zdrowia w Wiskitkach, Jesionce i Guzowie zapewniają zakres usług medycznych dla osób niepełnosprawnych na poziomie podstawowym tj. – prowadzone są działania profilaktyczne, diagnostyczne, leczenie schorzeń podstawowych i chorób towarzyszących. W Ośrodku Zdrowia w Wiskitkach zatrudnionych jest dwóch lekarzy i trzy pielęgniarki oraz jeden stomatolog, w Guzowie – dwóch lekarzy i trzy pielęgniarki, natomiast w Jesionce – czterech lekarzy, dwie pielęgniarki i jeden stomatolog. W ww. ośrodkach występują pewne braki w zakresie różnorodności usług i usprzętowania. Opiekę specjalistyczną prowadzą również Oddziały Szpitalne w Żyrardowie, poradnie i gabinety specjalistyczne w Żyrardowie.

W szkołach na terenie naszej gminy nie ma specjalnych klas integracyjnych. Dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności uczęszczają na zajęcia do Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Żyrardowie. Jeden uczeń gimnazjum zgodnie z zaleceniami Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej miał przydzielone nauczanie indywidualne.

Osoby niepełnosprawne i ich rodziny, które zgłaszają się do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej mogą otrzymać pomoc w postaci finansowej bądź socjalnej zgodnie z ustawą o pomocy społecznej. Obecnie 59 osób niepełnosprawnych pobiera zasiłek stały. Osoby w podeszłym wieku, starsze i niepełnosprawne korzystają z pomocy w formie usług opiekuńczo - pielęgnacyjnych i gospodarczych wykonywanych przez 4 opiekunki środowiskowe i 3 opiekunki specjalistyczne. Tą formą pomocy objętych jest 35 rodzin.

Uzależnienia i przemoc

Światowa Organizacja Zdrowia jako jednostkę chorobową wprowadziła termin „zespół uzależnienia od alkoholu”. Jest to stan zmian psychicznych i zwykle także somatycznych spowodowany nadużywaniem alkoholu, charakteryzujący się skłonnością do stałego lub okresowego używania alkoholu. Skala problemów wynikających z uzależnienia jest na tyle duża i poważna, że działania w tym zakresie regulowane są ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Pracownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej wchodzi w skład Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W 2015 roku alkoholizm był przesłanką do przyznania pomocy 12 rodzinom, 29 osobom. Posterunek Policji w Wiskitkach nie prowadzi rejestrów ilości zatrzymań i doprowadzeń osób do pomieszczeń policyjnych celem wytrzeźwienia. Jedyne taki rejestr jest prowadzony przez KPP Żyrardów i obejmuje cały teren działania Komendy Powiatowej Policji w Żyrardowie. Brak jest możliwości wygenerowania w informatycznym systemie policyjnym obszaru Gminy Wiskitki i uzyskania powyższych danych. Ponadto na terenie powiatu żyrardowskiego brak jest izby wytrzeźwień, a osoby doprowadzane celem wytrzeźwienia są osadzane wyłącznie w policyjnych pomieszczeniach dla osób zatrzymanych.

Na terenie gminy prowadzi swą działalność Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Zakres jej działalności obejmuje.

- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychologicznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, w szczególności dla dzieci i młodzieży.
- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.
- podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

W 2015 roku do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wiskitkach wpłynęło 21 wnioski o skierowanie na leczenie odwykowe, z tego 5 wniosków skierowano do Sądu Rejonowego w Żyrardowie. W wyniku nadużywania alkoholu wzrasta przestępczość oraz agresja potęgująca zjawiska przemocy w rodzinach. Stwierdza się bardzo często przypadki ukrywania problemu alkoholowego i związanej z tym przemocy w rodzinach. Okazuje się, że żony alkoholików zgłaszają się o pomoc dopiero po długotrwałym okresie nadużywania przez męża alkoholu i stosowania przemocy.

W 2015r. w szkołach na terenie Gminy realizowane były programy profilaktyczne w których uczestniczyło ogółem 60 uczniów, 3 nauczycieli. W ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych prowadzono pozalekcyjne zajęcia, w których uczestniczyło 162 uczniów, 149 osobom dofinansowano pobyt na zielonej szkole z programem zajęć profilaktycznych. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wspiera działania propagujące zdrowy styl życia poprzez organizowanie zajęć sportowo – rozrywkowych, organizuje i finansuje spektakle teatralno- widowiskowe i koncerty profilaktyczne.

Wokół przemocy narosło wiele mitów. Jednym z nich jest przekonanie, że jest to zjawisko marginalne, występujące wyłącznie w patologicznych środowiskach. Tymczasem według danych statystycznych przemoc w rodzinie jest zjawiskiem powszechnym i stanowi poważny problem społeczny. Znęcanie się nad rodziną jest najczęściej popełnianym przestępstwem w Polsce, zaraz po przestępstwach przeciwko mieniu i życiu.

Przemoc ze strony najbliższej osoby jest doświadczeniem traumatycznym, okaleczającym psychikę. Przemoc w rodzinie przybiera różne formy: od przemocy fizycznej, przez przemoc psychiczną i seksualną, po przemoc ekonomiczną. Przemoc w rodzinie rzadko jest incydem jednorazowym. Zazwyczaj ma ona charakter długofalowy i cykliczny.

Narastanie zjawiska przemocy w rodzinie wymaga niezwłocznego podjęcia działań zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie(Dz. U. z 2015r, poz. 1390) oraz gminnym programem przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy. Procedura „Niebieskiej Karty” realizowana jest nie tylko przez policję, ale również przez inne podmioty(ops, oświata, służba zdrowia, GKRPA).

Działania ZI i grup roboczych cz. I

	2013	2014	2015
Liczba procedur „NK” kontynuowanych z roku poprzedniego	6	13	16
Liczba sporządzonych „NK” wszczynających procedurę w danym roku przez przedstawicieli poszczególnych podmiotów: Ogółem:	16	23	17
OPS	1	-	1
Policja	14	23	16
GKRPA	0	0	0
Oświata	1	0	0
Ochrona Zdrowia	0	0	0
Liczba „NK” które zostały złożone ponownie w toku tej samej procedury	1	1	0
Liczba sporządzonych „NK” C	15	20	16
Liczba sporządzonych „NK” D	9	17	13
Liczba zakończonych procedur „NK” w tym z powodu:	9	20	28
Zakończenia przemocy w rodzinie oraz zrealizowania indywidualnego planu przemocy	9	20	21
Braku zasadności podejmowania działań	0	0	7

Mimo, że nie odnotowano znaczących różnic dotyczących w/w zagadnienia, to z doświadczenia służb zajmujących się przemocą domową oraz sygnałów ze środowiska wynika, że statystyki nie oddają powagi problemu. W szczególności, często ofiarami przemocy są dzieci, które z reguły nie potrafią same poprosić o pomoc.

Działania ZI i grup roboczych cz. II

	2013	2014	2015
Liczba spotkań ZI	11	19	13
Liczba powołanych grup roboczych	5	5	5
Liczba spotkań grup roboczych	47	113	40
Liczba przekazanych przez ZI zawiadomień do organów ścigania o popełnieniu przestępstwa w związku z użyciem przemocy w rodzinie	0	0	0
Przypadki odebrania dziecka z rodziny w związku z prowadzoną procedurą „NK”	0	0	0
Liczba zatrzymanych osób podejrzanych o stosowanie przemocy	Brak danych	Brak danych	Brak danych

Znowelizowana ustawa zbiurokratyzowała procedury udzielenia pomocy – świadczą o tym liczby spotkań grup roboczych. Zespół interdyscyplinarny nie przekazywał zawiadomień do organów ścigania o popełnieniu przestępstwa w związku z użyciem przemocy w rodzinie. Brak ilościowych

danych jak wiele osób pokrzywdzonych samodzielnie złożyło wnioski do prokuratury, czy wnioski były dalej skierowane do sądów i jakie zapadły wyroki.

Z raportu NIK dotyczącego kontroli realizowanego zadania w skali kraju wynika, że 80 procent wyroków wobec sprawców przemocy zapadło w zawieszeniu i bez skierowania sprawcy na oddziaływania korekcyjno- edukacyjne.

Charakterystyka osób dotkniętych przemocą w rodzinie:

2013								
	osoby	dotknięte	przemocą		osoby	stosujące	przemoc	
	ogółem	do 18 r.ż.	18-67l	pow.67l	ogółem	do 18r.ż	18-67l	pow.67l
kobiety	14	0	14	0	1	0	1	0
mężczyźni	2	1	1	0	15	0	15	0
2014								
	osoby	dotknięte	przemocą		osoby	stosujące	przemoc	
	ogółem	do 18r.ż	18-67l	pow.67l	ogółem	do 18r.ż	18-67l	pow.67l
kobiety	21	1	20	0	1	0	1	0
mężczyźni	1	0	0	1	22	0	21	1
2015								
	osoby	dotknięte	przemocą		osoby	stosujące	przemoc	
	ogółem	do 18r.ż	18-67l	pow.67l	ogółem	do 18r.ż	18-67l	pow.67l
kobiety	17	0	17	0	0	0	0	0
mężczyźni	0	0	0	0	17	0	17	0

Rodziny z problemami opiekuńczo - wychowawczymi

Rodzina jest zazwyczaj grupą złożoną z osób połączonych stosunkiem małżeńskim i rodzicielskim żyjąca zwykle w jednym gospodarstwie domowym. Rodzinę również stanowi rodzic z wychowywanym własnym lub adoptowanym potomstwem stanowiący rodzinę niepełną jak i dwie osoby tworzące związek małżeński lub nieformalny konkubinaty. Sam fakt zamieszkania razem może klasyfikować pewną grupę ludzi jako rodzinę. Rodzina, która funkcjonuje w sposób umożliwiający swoim członkom stały rozwój, jest otwarta na kontakty z otoczeniem i relacje między członkami opierają się na szczerości i wzajemności a role i normy wyraźnie są określone i akceptowane przez poszczególnych członków, uważana jest za rodzinę prawidłową. Zaburzenia w realizacji funkcji rodziny lub zanik niektórych z tych funkcji można nazwać dysfunkcjonalnością rodziny. W sytuacjach krańcowych

dochodzi do pojawienia się patologii i rozpadu rodziny. Rodziny dysfunkcyjne nie są w stanie wypełniać przypisanych im ról społecznych w zakresie wychowawczym, co odbija się na przyszłości następnego pokolenia.

Na nieprawidłowe funkcjonowanie rodziny mają wpływ:

- trudna sytuacja materialna i mieszkaniowa;
- rozwody;
- oziębłość emocjonalna;
- alkoholizm i przemoc w rodzinie;
- nie leczona choroba psychiczna;
- bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych (rodziny wielodzietne i niepełne);

Liczba rodzin korzystających z pomocy GOPS ze względu na potrzebę ochrony macierzyństwa w 2015r. wynosiła 44 , w tym 231 osób, natomiast ze względu na bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych 97 rodziny 240 osób w tych rodzinach.

Środowiska , w których występuje bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych mogą korzystać z pomocy tutejszego Ośrodka przyznawanej na zasadach ogólnych , takiej jak: wsparcie finansowe w postaci zasiłków celowych, okresowych na zaspokojenie podstawowych potrzeb, refundacji kosztów wyżywienia dzieci w szkołach , kosztów wypoczynku dzieci itp.

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej została uchwalona w celu szczególnej ochrony dzieci i dla dobra rodziny. Określa ona zasady i formy wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, sprawowania pieczy zastępczej, pomocy w usamodzielnieniu jej pełnoletnich wychowanków oraz zadania administracji publicznej w tym zakresie. Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczej oraz organizacji pieczy zastępczej, w zakresie ustalonym ustawą, spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz organach administracji rządowej. Do realizacji zadań gminy upoważniony został Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, który zatrudnił asystenta .W 2015r. ze wsparcia asystenta rodziny skorzystało 15 rodzin (35 dzieci), w tym 5 rodzin z których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej (9 dzieci). W roku 2015 asystent rodziny odbył 426 wizyt środowiskowych. Ponadto powodami trudnej sytuacji życiowej rodzin wspieranych pomocą asystenta są: ubóstwo, potrzeba ochrony macierzyństwa, bezrobocie, alkoholizm, przemoc w rodzinie, niepełnosprawność.

Bezdomność

Bezdomność jest w naszej gminie nowym zjawiskiem . Przyczyny bezdomności mają złożony charakter , Są to często pobyt w domu dziecka, alkoholizm, rozwód popełnienie przestępstwa, pobyt w więzieniu, utrata pracy, utrata mieszkania. Inne czynniki sprzyjające

przejściu na margines życia społecznego to starość, choroba psychiczna, przemoc w rodzinie. Bezdomność z wyboru, czyli świadomy wybór życia bez domu, wyrzeczenie się rodziny, bezpieczeństwa, miłości i wybranie samotności jest mało zrozumiałe dla większości ludzi i występuje bardzo rzadko. Bezdomność jest raczej wymuszona przez różne tragedie życiowe. Osoby dotknięte bezdomnością to prawdopodobnie ludzie charakteryzujący się bardzo niską odpornością psychiczną, o niskiej samoocenie, przyjmujący bierną postawę w życiu, nie radzący sobie w trudnych sytuacjach, popadający w uzależnienia: alkoholizm i narkomanię.

Wyjście z bezdomności wymaga skutecznych programów, dzięki którym każda osoba pozbawiona własnego domu miałaby szansę na godne życie. Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej ośrodki realizują zadania własne o charakterze obowiązkowym. Jednym z tych zadań jest udzielenie schronienia, posiłku, niezbędnego ubrania osobie tego pozbawionej. Osoby bezdomne umieszczane są na mocy porozumienia w Domu dla Osób Starszych Monar – Markot w Orszewie Osadzie.

Bezdomność w naszej gminie nie stanowi ilościowo istotnego problemu, ale ze względu na tendencje wzrostowe wymaga zajęcia stanowiska w tej sprawie. W 2015r. do Ośrodka Pomocy Społecznej zgłaszały się pojedyncze osoby, które z różnych przyczyn nie posiadały stałego zameldowania i lokalu mieszkalnego.

Oświata i kultura.

Na terenie gminy Wiskitki znajdują się cztery szkoły podstawowe: we Franciszkowie, w Wiskitkach, Guzowie, Miedniewicach i Gimnazjum w Wiskitkach oraz Zespół Szkół im. Marii Skłodowskiej-Curie w Wiskitkach. Łącznie na terenie Gminy uczy się 1241 dzieci i młodzieży, w tym:

- w szkołach podstawowych – 720
- w gimnazjum - 265
- w zespole szkół – 256

Szkoły podstawowe i gimnazjum:

	Wiskitki	Miedniewice	Guzów	Franciszków	Gimnazjum
Liczba ogólna dzieci	339	95	108	170	265
Liczba klas	16	7	8	10	11
Liczba dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności	2	1	0	2	3

Dzieci korzystające z indywidualnego nauczania	0	0	0	0	1
--	---	---	---	---	---

Razem w szkołach podstawowych i gimnazjum jest 52 klasy. Na jedną salę lekcyjną przypada średnio 19 uczniów. Przeciętna liczebność uczniów w klasach kształtuje się na poziomie 18 osób i można oceniać taką sytuację jako zadowalającą. Przy każdej ze szkół podstawowych funkcjonuje oddział przedszkolny. Do szkoły podstawowej i gimnazjum w Wiskitkach jest zorganizowany dowóz dzieci.

W 2015 r. do przedszkola w Wiskitkach uczęszczało 50 dzieci. Utworzone są dwa oddziały i uczęszczają dzieci z grupy wiekowej 3-4 – latków po 25 osób w każdej. Gmina w ostatnich latach zwiększyła liczbę przedszkoli i miejsc dla najmłodszych mieszkańców. Przy szkole podstawowej w Guzowie funkcjonuje przedszkole do którego uczęszcza 25 dzieci w wieku 3-4 lat. Również przy szkole podstawowej we Franciszkowie funkcjonuje jeden oddział przedszkolny do którego uczęszcza 25 dzieci 3- 4 latków. Rodzice, a szczególnie matki mają możliwości podjęcia pracy zawodowej co korzystnie może wpłynąć na budżety rodzin.

Na terenie Gminy jest Zespół Szkół nr3 im. Marii Skłodowskiej – Curie, w skład którego wchodzi :

- Liceum Ogólnokształcące – klasy: stylizacji i wizażu, sportowa o nachyleniu siatkarskim
- Technikum – informatyczne i hotelarskie

Szkoła jest atrakcyjną dla uczniów placówką edukacyjną o niepowtarzalnym obliczu. Kształci na wysokim poziomie, który gwarantuje bardzo dobre przygotowanie uczniów do następnego etapu edukacji oraz życia we współczesnym świecie. Integruje rodziców wokół wspólnej koncepcji wychowania młodzieży. Jest znaczącym elementem środowiska.

W Zespole Szkół Nr 3 pracuje wysoko wykwalifikowana kadra pedagogiczna, która na bieżąco udoskonala poziom swego wykształcenia. Jest to szkoła, która wychowuje i kształci, opierając się na powszechnie uznanych wartościach. Wspierany jest indywidualny rozwój ucznia. Dla rozwijania uzdolnień i zainteresowań organizowane są różne formy zajęć pozalekcyjnych. Przy szkole działa klub wolontariusza, którego celem jest zaangażowanie ludzi młodych do świadomej i nieodpłatnej pomocy innym.

Na terenie Gminy działają następujące placówki kulturalne:

Gminna Biblioteka Publiczna w Wiskitkach, która posiada swoje filie biblioteczne w Guzowie, Jesionce i Starych Kozłowicach. Ogólny księgozbiór biblioteki wynosi 28182 pozycje. Czytelnicy uczestniczą w spotkaniach, prelekcjach organizowanych przez Gminną Bibliotekę. Biblioteka organizuje konkursy plastyczne, recytatorskie, zajęcia dla dzieci oraz różnego rodzaju warsztaty rękodzielnicze.

Kozłowskie Towarzystwo Kulturalne w Nowych Kozłowicach, przy którym działa Koło Gospodyń Wiejskich.

Koła Gospodyń Wiejskich we wsiach: Wiskitki, Franciszków, Czerwona Niwa, Stare Kozłowice, Nowy Drzewicz.

Stowarzyszenie Kuźnia Inicjatyw „Wiskitki.org”,

Dyskusyjny Klub Książki przy Bibliotece Zespołu Szkół w Wiskitkach,

Klub emeryta i Rencisty w Starych Kozłowicach,

Na terenie gminy Działają Ochotnicze Straże Pożarne. Ich siedziby znajdują się w Wiskitkach, Guzowie, Nowych Kozłowicach, Miedniewicach, Jesionce, Nowym Oryszewie, Nowym Drzewiczu, Działkach. OSP w Wiskitkach posiada własną orkiestrę dętą, która występuje często podczas lokalnych uroczystości.

Na terenie Gminy znajdują się również obiekty sportowe :

- boisko do piłki nożnej w Wiskitkach, Guzowie i Jesionce,
- hala sportowa mieszcząca się przy Liceum i Gimnazjum w Wiskitkach oraz Szkole Podstawowej w Guzowie.

Funkcjonują również cztery kluby sportowe :

Klub Sportowy „Pogoń Wiskitki,” Klub Sportowy „Guzovia” w Guzowie, Klub Sportowy „Wirtus Wiskitki,” Uczniowski Ludowy Klub Sportowy „Vis” w Wiskitkach, które zrzeszają dzieci, młodzież jak i dorosłych. Celem tych klubów jest krzewienie kultury fizycznej, wychowanie poprzez prowadzenie zajęć w różnych dyscyplinach oraz propagowanie zdrowego stylu życia.

Na terenie Gminy znajdują się cztery Parafie Rzymsko - Katolickie. Przy kościołach działają koła „Caritas”, które wspólnie z Ośrodkiem Pomocy Społecznej pomagają najuboższym mieszkańcom gminy poprzez zbiórkę i przekazywanie produktów żywnościowych, odzieży, zabawek itp.

Wnioski

Analiza społeczna obejmuje opis różnych zjawisk, sytuacji, przesłanek, które mogą stać się przyczyną trudnej sytuacji. Jest ona próbą przedstawienia rozmiaru problemów społecznych, z którymi borykają się mieszkańcy naszej gminy. Do analizy zostały wykorzystane dane z różnych dostępnych źródeł informacji (np. Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Urzędu Gminy, Biura Obsługi Szkół Samorządowych, Powiatowego Urzędu Pracy, Policji itp.). Z uwagi na brak niektórych danych i trudności w zbadaniu wielu zjawisk, powyższa diagnoza nie jest dokładnym obrazem skali problemów społeczeństwa naszej gminy.

Wskazane jest monitorowanie potrzeb w zakresie pomocy społecznej i uzupełnienie systemu wsparcia o te formy, które zagwarantują osobom wykluczonym społecznie lub zagrożonym wykluczeniem, samodzielność, pełną integrację ze środowiskiem, a także będą przeciwdziałały izolacji i marginalizacji tych osób.

Mając na uwadze efektywność podejmowanych inicjatyw należy skoordynować wszelkie działania w obszarze pomocy społecznej w ramach jednego programu działań socjalnych.

Działania te powinny być realizowane w ramach zintegrowanego systemu współpracy różnych podmiotów w których partnerami są osoby potrzebujące pomocy, instytucje i organizacje należące do różnych sektorów życia publicznego (organizacje pozarządowe, kościoły, podmioty gospodarcze).

CZĘŚĆ III. ANALIZA

Szanse	Zagrożenia
- sprawnie działający samorząd ; - współpraca samorządu z organizacjami pozarządowymi i instytucjami; - możliwość skorzystania z funduszy strukturalnych; - możliwość tworzenia wolontariatu; - realizacja projektów aktywizujących społeczność lokalną;	- niechęć ludzi do zmiany sytuacji; - roszczeniowa postawa osób objętych pomocą; - starzenie się społeczeństwa; - migracja ludności gminy w wieku produkcyjnym do miast; - niedostateczna ilość środków własnych gminy na dofinansowanie realizacji nowych zadań;
Mocne strony	Słabe strony
- wykwalifikowana kadra pracownicza; - sprawnie działająca pomoc społeczna; - specjalistyczna opieka dla dzieci autystycznych; - partnerstwo z organizacjami	- bariery architektoniczne; - brak placówek socjoterapeutycznych; - brak specjalistycznej opieki medycznej; - brak budownictwa komunalnego; - uzależnienie rodzin od pomocy społecznej;

pozarządowymi - dobrze rozwinięta sieć usług opiekuńczych;	- dziedziczenie ubóstwa, niezaradności;
---	---

CZĘŚĆ IV. STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Wizja strategii i cel główny strategii

Rozwój i podniesienie jakości życia mieszkańców Gminy Wiskitki

Wizja

Wizja rozwiązywania problemów społecznych w Gminie Wiskitki została określona na podstawie przeprowadzonej analizy problemów społecznych. Cele strategii powinny być zrealizowane do 2021 r.

CEL GŁÓWNY STRATEGII

Pomoc społeczna jako zintegrowany system wsparcia dla rodzin znajdujących się w sytuacjach kryzysowych oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu

Obszary strategii

I Dysfunkcyjność rodzin

II Niepełnosprawność, długotrwała i ciężka choroba

III Alkoholizm i przemoc w rodzinie

IV Długotrwałe bezrobocie

V Marginalizacja grup społecznych

Cel strategiczny obszaru I

Poprawa funkcjonowania rodzin Gminy Wiskitki

Cel operacyjny 1

Wsparcie socjalne i psychologiczne rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialno-bytowej.

Działania:

- udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom (stosowanie kontraktu socjalnego),

- poradnictwo prawne i psychologiczne rodzinom dysfunkcyjnym,
- współdziałania z organizacjami i stowarzyszeniami w działaniach podejmowanych na rzecz rodzin.

Cel operacyjny 2

Wspieranie i promowanie prawidłowego funkcjonowania rodzin poprzez organizowanie różnych form edukacji

Działania:

- edukacja rodziców w pełnieniu właściwych ról w rodzinie,
- prowadzenie programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży,
- tworzenie grup wsparcia

Cel operacyjny 3

Inicjowanie działań na rzecz pomocy rodzinom znajdujących się w kryzysie

Działania:

- utworzenie świetlicy opiekuńczo- wychowawczej,
- organizowanie wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci i młodzieży,
- promowanie i organizowanie różnych form integracji rodzin oraz społeczności lokalnej i realizacji programów wspierających rodziny,

Odbiorcy bezpośredni :

Rodziny Gminy Wiskitki

Proponowani realizatorzy:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
- szkoły
- samorząd gminy

Cel strategiczny obszaru II

Tworzenie warunków integracji społecznej osób niepełnosprawnych oraz promocja zdrowia w środowisku lokalnym

Cel operacyjny nr 1

Podjęmowanie działań w celu poprawy stanu zdrowia mieszkańców gminy

Działania:

- podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności oraz wzbudzenie motywacji i stworzenie warunków umożliwiających zmianę niekorzystnego dla zdrowia stylu życia,
- promocja i ochrona zdrowia psychicznego oraz rozwijanie systemu wsparcia społecznego,
- wczesne wykrywanie i zapobieganie chorobom przewlekłym, nowotworowym, układu krążenia,

Cel operacyjny 2

Podjęmowanie działań umożliwiających osobom niepełnosprawnym uczestnictwo w życiu społecznym

Działania:

- pobudzanie aktywności społecznej osób niepełnosprawnych,
- likwidacja barier architektonicznych,
- pomoc w zaopatrzeniu w sprzęt rehabilitacyjny i ortopedyczny,
- organizowanie imprez, wystaw, olimpiad z udziałem osób niepełnosprawnych,

Cel operacyjny 3

Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób starszych i niepełnosprawnych

Działania:

- doradztwo zawodowe,
- rozwój specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób starszych,
- organizowanie imprez okolicznościowych w partnerstwie,

Cel operacyjny 4

Wspieranie rodzin osób niepełnosprawnych

Działania:

- współpraca ze stowarzyszeniami i innymi instytucjami działającymi na rzecz osób i rodzin niepełnosprawnych,

- wsparcie socjalne.

Bezpośredni odbiorcy

- osoby w wieku poprodukcyjnym,
- osoby niepełnosprawne , ciężko i długotrwale chore,
- członkowie rodzin z problemem niepełnosprawności.

Proponowani realizatorzy:

- Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej
- instytucje i organizacje pozarządowe
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

Cel strategiczny obszaru III

Zapobieganie i zwalczanie problemów związanych z uzależnieniami

Cel operacyjny 1

Realizowanie działań objętych Gminnym Programem Profilaktyki i Przeciwdziałania Alkoholizmowi

Działania:

- udzielanie rodzinom , w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychologicznej i prawnej , a w szczególności ochrony przed przemocą fizyczną i psychiczną;
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w szczególności dla dzieci i młodzieży w ramach programów edukacyjnych;
- współpraca z Gminną Komisją d/s Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie działań profilaktycznych ukierunkowanych na dzieci i młodzież.

Bezpośredni odbiorcy:

- osoby uzależnione od alkoholu
- rodziny, w których występuje problem alkoholowy

Proponowani realizatorzy:

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej
- placówki oświatowe
- organizacje pozarządowe
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

Cel strategiczny obszaru IV

Przeciwdziałanie i zapobieganie skutkom długotrwałego bezrobocia wśród świadczeniobiorców pomocy społecznej.

Cel operacyjny 1

Wspieranie wszelkich form zatrudnienia oraz aktywności osób długotrwale bezrobotnych.

Działania:

- praca socjalna nakierowana na aktywizowanie osób bezrobotnych do pozyskiwania zatrudnienia i niwelowania postaw bierności,
- stała współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy i podejmowanie wspólnych działań na rzecz klientów OPS,
- współpraca z innymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi,
- współpraca z zakładami pracy w celu pozyskania informacji o ofertach pracy.

Cel operacyjny 2

Udzielanie zindywidualizowanej pomocy w zatrudnieniu osób młodych.

Działania:

- poradnictwo zawodowe w szkołach i innych instytucjach
- udzielanie pomocy w przekwalifikowaniu osób młodych bezrobotnych
- stworzenie bazy informacji o możliwych miejscach stażu dla absolwentów szkół,

Cel operacyjny 3

Przeciwdziałanie i eliminowanie negatywnych skutków długotrwałego bezrobocia

Działania:

- udzielanie osobom i rodzinom dotkniętym bezrobociem wsparcia finansowego, rzeczowego i usługowego,
- wsparcia psychologicznego,
- zapobieganie dziedziczeniu bezrobocia,
- wsparcie psychologiczne,
- wspieranie organizacji i stowarzyszeń działających na rzecz osób długotrwale bezrobotnych.

Odbiorcy bezpośredni:

- osoby bezrobotne,
- uczniowie szkół,

Proponowani realizatorzy:

- instytucje i organizacje pozarządowe
- Powiatowy Urząd Pracy
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

Cel strategiczny obszaru V

Przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu

Cel operacyjny 1

Umożliwienie osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym powrotu do pełnienia ról społecznych.

Działania:

- umożliwienie podjęcia zatrudnienia poprzez organizowanie robót publicznych,

- wsparcie socjalne i psychologiczne dla rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- współpraca z instytucjami i organizacjami pozarządowymi,
- aktywizacja zawodowa i społeczna środowisk i osób marginalizowanych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- przeciwdziałanie uzależnieniu od pomocy społecznej

Odbiorcy bezpośredni:

- osoby długotrwale bezrobotne,
- osoby po odbyciu kary pozbawienia wolności,
- osoby uzależnione od alkoholu,
- bezdomni

Proponowani realizatorzy:

- Powiatowy Urząd Pracy
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
- organizacje pozarządowe

CZĘŚĆ V. REALIZACJA I MONITOROWANIE STRATEGII

Strategia rozwiązywania problemów społecznych sporządzona została w celu faktycznego wykluczenia istniejących problemów społecznych w naszej Gminie oraz rozwoju lokalnej społeczności. Konieczne jest jednak monitorowanie realizacji poszczególnych założeń strategii, które dostarczy informacji o postępie we wdrażaniu i realizacji zadań strategii. Monitorowanie prowadzone będzie systematycznie, ewaluacja wykonana nie rzadziej niż co dwa lata.

W realizacji zadań określonych w strategii uczestniczyć będą jednostki samorządu terytorialnego, organizacje pozarządowe i inne instytucje. Za koordynację wdrażania strategii odpowiedzialny będzie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiskitkach.